

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

11 – 13 жовтня 2018 р.

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

**РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

м.Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції 11-13 жовтня 2018 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2018. – 327 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Каламан О.Б. – директор ННПЕіМ ім.Г.Е.Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - к.с.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом № 2 від 02.10.2018 р.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

1. Сучасна державна регуляторна політика у агропромисловій сфері вітчизняної економіки містить чимало вад та недоліків, усунення яких є необхідним завданням у процесі. Основними з них є недостатня увага до надання державної підтримки малим сільськогосподарським підприємствам, низький рівень фінансування аграрного сектору та відсутність заходів щодо покращення стану зайнятості сільського населення.

2. Особливу увагу слід приділити створенню рівних умов для усіх типів сільгосппідприємств й реформувати напрямки їх підтримки, а саме: перейти від виробничих субсидій до незалежних від обсягу і типу виробництва прямих платежів; створити рівні умови діяльності та доступу для всіх типів сільгосппідприємств з тим, щоб кожне дрібне підприємство мало перспективу стати крупнотоварним, а отже і конкурентоспроможним; диференціювати державну підтримку окремо для виробників сільськогосподарської продукції та окремо для розвитку сільської місцевості.

3. Реформування системи органів виконавчої влади, що здійснюють державне регулювання розвитку аграрного сектору, шляхом перегляду та чіткого розмежування їхніх повноважень й інструментів підтримки з урахуванням вимог Спільної аграрної політики ЄС та СОТ.

4. Розроблення та впровадження обласних та районних стратегій розвитку аграрного сектору, посилення в діяльності центральних і місцевих органів управління агропромисловим розвитком стратегічного аналізу, прогнозування, моніторингу, інспекційних та контрольних функцій.

5. Впровадження кластерного підходу в державному регулюванні розвитку аграрного сектору.

Література

1. Шіхсаїдов Д.Х. Державна підтримка аграрного сектору як фактор підвищення ефективності галузі - досвід, проблеми / Д.Х. Шіхсаїдов // Регіональні проблеми перетворення економіки. – 2011. – № 4. – С. 111.
2. Булат М.А. Напрями державної бюджетної підтримки сільського господарства / М.А. Булат // Економіка АПК. – 2010. – № 3. – С. 46-50
3. Про державну підтримку сільського господарства: Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>

НАЦІОНАЛЬНА КУЛЬТУРА ТА ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Ангелов Г. В., к.і.н., професор, Соловей А. О., к.і.н., доцент,

Кананихіна О. М., к.т.н., доцент, Ботіка Т. С., к.і.н., старший викладач

Одеська національна академія харчових технологій

Культура кожного народу має свою специфіку, яка робить її неповторною і унікальною. Українська культура є сукупністю матеріальних та духовних цінностей, створених українським народом протягом всієї його історії. Для української національної культури завжди пріоритетними були такі форми як виховання й навчання, завдяки яким молода людина засвоює досвід попередніх поколінь, вивчає особливості історичного шляху, розвиває до певного рівня свої

потреби, здібності, таланти, необхідну їй свідому діяльність. Без цього вона не може повноцінно включитись у суспільне життя.

Ступінь гармонії взаємовідносин суспільства та молоді в основному відображає ситуацію в кожній конкретній державі, рівень її соціально-економічного, політичного та морального розвитку. Немає виховання взагалі. Воно завжди має конкретно-історичну національно-державну форму вираження та спрямоване на формування громадянина конкретної держави. Отже, людина, не оволодівши культурною спадщиною, досвідом попередніх поколінь, не розвинувши до певного рівня свої потреби, здібності, самосвідомість, політичну культуру, не може стати повноцінним громадянином своєї держави. Актуальність виховання особистості на всіх етапах її становлення в суспільстві визначається завданням самого суспільства.

Одним з головних чинників будівництва сучасної української держави стало засвоєння величезної національно-культурної спадщини. Ефективними осередками виховання української молоді, залучення її до вирішення важливих державних завдань є заклади вищої освіти. Гуманізм, демократизм, пріоритетність загальнолюдських духовних цінностей, органічний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, традиціями – є одним з головних принципів освіти [1, с. 23].

Освіта, зорієнтована на формування громадянських компетентностей, вимагає пошуку ефективних підходів до навчання, адже успішне виховання громадянина потребує не лише знань та критичного розуміння себе і світу, а й отримання особистого досвіду участі у громадському житті, у взаємодії з іншими людьми на засадах поваги і рівності, відповідальності за спільну справу, толерантності у вирішенні конфліктів.

Одне з головних завдань процесу виховання у закладах вищої освіти України – це набуття студентами соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури міжнаціональних взаємин, формування у майбутнього фахівця рис громадянина української держави, розвиненої духовності, патріотизму, моральної, художньо-естетичної, правової, екологічної культури. Сучасна українська молодь – це покоління людей, що вимагає більш конструктивних і динамічних еволюційних кроків щодо розвитку суспільства; це покоління людей, які бажають вчитися, працювати, власними силами забезпечувати своє життя [2, с. 22].

Виховання, як цілеспрямований процес формування моральних якостей особистості, у відповідності з вимогами демократичного суспільства, має свою специфіку. Кожний народ виховує свою молодь у відповідності зі своїми силами й можливостями, на основі власних ідейних та моральних цінностей, які в значній мірі трансформують цінності загальнолюдського характеру. Цивілізовані держави, розвиваючись на підставі політико-економічних інтеграційних процесів, всесвітнього руху науки та освіти, підвищення ступеню технологізації, тим не менш зберігають якісний характер своїх національних культур.

Докорінна переорієнтація підходів до організації навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти і проблем виховання студентської молоді, з урахуванням культурного потенціалу нації, набуває політичного значення.

Процес навчання та виховання буде ефективним, якщо він здійснюється через діяльність людини – спосіб її соціального буття, перетворюючи індивіда на потенційного носія культури, особистість, яка може збагачувати суспільство. При цьому, система принципів організації навчально-виховного процесу, його гуманізації, повинна враховувати необхідність підвищення ролі процесу самовиховання, через збільшення уваги до здібностей особистості, через збереження і передбачення простору для саморозвитку, у рамках якого особистість звільнена від нав'язування штампів та аксіом. Гуманізація навчання означає не стільки введення широкого спектру гуманітарних курсів, скільки підсилення орієнтації навчання та майбутньої діяльності фахівця на людину як самоціль і найвищу цінність, на його потреби, духовні й матеріальні інтереси. Вона передбачає поворот від масового навчання до підсилення індивідуального підходу, розвитку творчих здібностей майбутніх фахівців, спираючись на самостійну роботу, шляхом переходу до активних форм та методів навчання, що дозволить формувати творчу особистість.

Навчання у закладах вищої освіти спрямоване на забезпечення фундаментальної наукової, загальнокультурної, практичної підготовки фахівців, які у майбутньому визначають темпи і рівень науково-технічного, економічного та соціально-культурного прогресу, забезпечують формування інтелектуального потенціалу, розвиток духовної культури українського народу, відтворення продуктивних сил України. Адже інтелектуальний рівень народу – це похідна від рівня освіти та виховання. Лише високий інтелект, що формується через освіту й науку, культуру й мораль, може стабілізувати соціально-економічну і політичну ситуацію у суспільстві, зміцнити державну незалежність. Індустріальний, промисловий та економічний поступ в значній мірі залежить від духовної, культурної складової. Майбутнє України тісно пов'язане з розвитком гуманітарної сфери, продовженням національних культурних традицій.

Такий підхід, як підтверджує досвід інших розвинених країн, закладений у процесі гуманізації змісту всієї освіти, яка має стати на захист національної ментальності. Для його реалізації необхідно, щоб у закладі вищої освіти діяла комплексна, виважена й ефективна навчально-виховна система, яка б узяла на себе обов'язки не тільки щодо підготовки фахівця, але й виховувала людину в повному й величому розумінні цього поняття. Гуманістичний аспект підготовки майбутніх фахівців є одним з суттєвих і значну роль у гуманізації навчального процесу відіграє впровадження національної системи виховання. Національна система виховання – це історично обумовлена і створена самим народом система родинних цінностей, ідей, поглядів, переконань, ідеалів, традицій, звичаїв, навчально-виховних осередків, закладів та інших форм соціальної практики, спрямованої на організацію життєдіяльності підростаючих поколінь, виховання їх у дусі природньо-історичного розвитку матеріальної і духовної культури нації.

Український народ має багату культуру, яка складається з цінностей, надбаних багатьма поколіннями. Національне виховання нерозривно пов'язане з мовою, історією, культурою, традиціями, обрядами та звичками народу. Тому дуже важливо наповнити навчальний процес у закладі вищої освіти українознавчими дисциплінами, такими, як історія України та української

культури, українознавство, краєзнавство, культурологія, тощо. Знання національної культури буде сприяти формуванню громадянської відповідальності, свідомому ставленню особистості як члена суспільства до його вимог, відповідальності за дії та вчинки.

Література

1. Рябіка В.Л., Труханов Г.Ф. Як здобути вищу освіту: Права та гарантії. – К.: Четверта хвиля, 1998. – 256 с.
2. Збірник матеріалів Конгресу української молоді. Київ, 26-28 травня 1997р. К., 1997. – 248 с.

ВОЗРАСТАНИЕ РОЛИ ДУХОВНОЙ КУЛЬТУРЫ В СОВЕРШЕНСТВОВАНИИ ЧЕЛОВЕКА И ОБЩЕСТВА

Ангелов Г. В., к.і.н., професор, Ханц Куртакад, Любберштедт, Швейцария
Одесская национальная академия пищевых технологий

Мы живём в мире разнообразных культур и субкультур, относимся к различным религиозным конфессиям, придерживаемся разных политических взглядов, но все мы — жители одной планеты, все мы — Земляне, то есть, представляем собой семимиллиардный экипаж лодки, которая в век максимальной остроты многих глобальных устрашающих противоречий, может стать и Ноевым ковчегом, а может и - «Титаником»...

Всё, как никогда в прошлом, зависит от людей, от их здравомыслия и их ответственности за наше будущее, от степени их духовности. Поэтому мы должны руководствоваться общепринятыми принципами и нормами поведения, соотносить с ними свои убеждения, ценностные установки, своё личностное «Я» с общественным «МЫ». Эти принципы и нормы основываются на понятиях добра, чести и совести, толерантности, доброжелательности, социальной справедливости и ответственности, сострадательности, достоинства и в конечном итоге составляют то, что называется нравственностью. Культура, духовность являются теми инструментами, которые нравственно регулируют отношения человека и общества, человека с другими людьми во всех без исключения областях жизни: от семьи, производственного коллектива до политики государства и международных отношений.

Сегодня актуальность обращения к проблемам духовности не вызывает сомнения даже у самых закоренелых скептиков. Особенно, если речь идёт о молодом поколении. Ведь период радикальных перемен принёс нам крушение нравственности, культурное насилие, массовый индивидуализм и вопиющий эгоизм, личный успех и личностное процветание «любой ценой», душевную опустошенность и духовное одичание. В массовом обиходе появились фразы: «это твои заботы», «это твои проблемы» и т. п.

На вопрос - Как живёшь, или каковы дела - всего лишь краткое «О кэй»... Всё это и тому подобное, резко сократило межличностные и коммуникативные связи, отрицательно отразилось на монолитности социальных коллективов, как и в обществе в целом. Современный ритм жизни, её технократизм, дегуманизация процессов воспитания вызвали дефицит доброжелательности, милосердия и

81.	КУЛЬТУРНА СХОЖІСТЬ МІЖ ПОЛЬЩЕЮ ТА УКРАЇНОЮ ЯК ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ СПІВРОБІТНИЦТВА Прокопенко О.В., д.е.н., професор, Академія техніко-гуманітарна, м. Бельсько-Бялей, Польща, Криворучко Л.Б., к.е.н., ТОВ «Центр технологічних ініціатив», м. Суми, Україна	206
82.	ОПЫТ ОЦЕНКИ ПРИОРИТЕТОВ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УСЛУГ В ВУЗАХ СЕРБИИ И УКРАИНЫ Dubravka Škunca, "Union - Nikola Tesla" Университет, г. Белград, Сербия Zoran Cekerevac, "Union - Nikola Tesla" Университет, г. Белград, Сербия Olena Golubyonkova, ОНАХТ, г. Одесса, Украина Walery Okulicz-Kozaryn, Педагогический университет, г. Краков, Польша	207
83.	ОЦІНКА ВПЛИВУ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ Маркова Т.Д., к.е.н., доцент, Пчелянська Г.Б., ст.викладач ОНАХТ	210
84.	ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ ТАНЦЮВАЛЬНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ Басюркіна Н.Й., д.е.н., доцент, завідувача кафедри, Салькова І. Ю., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	213
85.	ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ Ступницька Т.М., к.е.н., доцент, Приймак В.О., магістрант ОНАХТ	215
86.	ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ Свістун Т.В., к.е.н., доцент, Євтюхова І.В., магістрант ОНАХТ, м. Одеса	217
87.	ЕКОНОМІЧНА ОСНОВА ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ ІНТЕГРОВАНІХ ТРАНСПОРТНИХ ПІДСИСТЕМ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ Шевченко І. В., старший викладач ОНАХТ, м. Одеса	220
88.	СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ Купріна Н.М., к.е.н., доцент, Баранюк Х.О., аспірант ОНАХТ, м. Одеса	223
89.	ОСОБЛИВОСТІ ОРЕНДИ ДЕРЖАВНИХ ЦІЛІСНИХ МАЙНОВИХ КОМПЛЕКСІВ ВИНОРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ Ткачук Г.О., к.е.н., доцент ОНАХТ, м. Одеса	227
90.	ПРОБЛЕМИ ПРИДБАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ Ткачук Г.О., к.е.н., доцент, Євдосюк С.С., магістрант ОНАХТ, м. Одеса	229
91.	МАРКЕТИНГОВЫЕ АСПЕКТЫ ПРОДВИЖЕНИЯ ТУРИСТСКИХ УСЛУГ ЧЕРЕЗ СОЦИАЛЬНЫЕ СЕТИ Карчевская Е.Н., к.г.н., доцент, Лапицкая О.В., к.э.н., доцент Гомельский государственный технический университет им. П. О. Сухого	231
92.	ДОСЛІДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ Агєєва І. М., к.е.н., доцент, Ринкова А.А., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	233
93.	НАЦІОНАЛЬНА КУЛЬТУРА ТА ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ Ангелов Г. В., к.і.н., проф., Соловей А. О., к.і.н., доц., Кананихіна О. М., к.т.н., доцент, Ботіка Т. С., к.і.н., старший викладач, ОНАХТ, м. Одеса	235
94.	ВОЗРАСТАНИЕ РОЛИ ДУХОВНОЙ КУЛЬТУРЫ В СОВЕРШЕНСТВОВАНИИ ЧЕЛОВЕКА И ОБЩЕСТВА Ангелов Г. В., к.і.н., проф., ОНАХТ, Ханц Куртакад, Любберштедт, Швейцария	238
95.	СОЦІОГУМАНІТАРНА СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ Ангелов Г.В., к.і.н., професор, Лар'яновський І.С., к.ф.н., ст. викладач, Алдабаєва Ю.С., ОНАХТ, м. Одеса	243
96.	ФОРМУВАННЯ ЦІНІСНО-ГУМАНІСТИЧНОГО ВЕКТОРА В СУЧАСНОМУ ІНЖИНІРИНГУ	247